

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apere Marția, Joia și Sâmbata.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhiepiscopale Sibiu, strada Măcelarilor 45.

Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 45.
Epistolele nefrancate se refușă. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Veritas odium parit.

(*) Credeam că încă pentru noi am încheiat „Afacerea dela Brașov” cu articolul de Joi: („Falsul”).

Durere, n'am încheiat, căci organul care a adus cestiunea în publicitate, ne provacă să ne mai ocupăm și noi de ea.

S'a supărat foc pe noi „Tribuna Poporului”, pentru-că am tras consecuențele din lămuririle publicate de ea în nrul dela 25 Sept. n. cele „primite dela un amic din București, om tot-deuna bine informat, care ar putea să spue și mai multe, tocmai acum, când afacerea (școlilor din Brașov) ridică nouă valuri ale patimilor omenesci”.

Ne face imputări, că deși de-o septemână urmăză vuetul în jurul afacerii, „încurcătura la Metropole e așa de mare, încât d'abea acum în numărul dela 17/29 Sept. ne ridicăm glasul, dar nu cu cuvenita cumpăneală, pentru-că în loc de a tracta afacerea cu serioșitate, care o reclamă înteresele școlilor din Brașov, facem o polemică pasionată și incriminări hazardate—se nu dă chiar prôste — cercurilor politice din București”.

Pentru complimentul „prost” nu vom polemisa cu el, pentru că „stilul e omul”, dăce Francescu.

Trebuie să negăm înse că la „Metropole” — vor se dăce arhiepiscopie, ar fi vr'o încurcătură, mai mult, că ar putea se fie vr'o încurcătură, din incidentul acestei afaceri.

Arhiepiscopul și la rëndul seu consistoriu nostru, și-au făcut datoria, și nu credem că din partea lor se mai fie ceva de făcut.

Comunicările părintelui Voina din Brașov, sunt regretabile din punct de vedere al disciplinei bisericesci, nu învôlvă însă nici pentru consistor nici pentru arhiepiscop, necesitatea de vr'o declarațiune în merit, precum solicită „Trib. Pop.”, pentru-că și după declarațiunile organelor guvernului, ac-

tul din cestiune există, ear cine nu pricepe nici însemnătatea distincțiunei ce se face cu cuvântul „strict” „la gremiul ministrului președinte” — acela se nu-și arôge dreptul a conduce pe alții în politică.

Pentru noi numai măgulitor pôte fi, decât cele ce scriem lumea le ia drept vederi ale autorităților supreme ale bisericeii noastre, trebuie să declinăm însă dela noi onôrea acêsta, și mai virtos acuma, când totă lumea scie, din organul acesta chiar, că Escelenția Sa Metropolitul nostru este greu bolnav și cere să fie scutit de ori-ce iritațiune.

Tot ce scriem, scriem pe socotela noastră, dar ca organ bisericesc ne nișuim se scriem așa precum cere interesul bisericeii noastre, și decât numai în câțva ne succede acêsta, suntem satisfăcuți.

Deci nici articolul din cestiune nu l'am scris pentru „încurcătura dela Metropole”, ci l'am scris pentru-că am aflat că nu putem tăcea la cele publicate de „Trib. Pop.” cu pretenția de a lămuri situațiunea, „ca lumea să nu mai fie prostită”.

Dacă am păstrat noi serioșitatea, séu „cumpenela” cuvenită séu ba? nu „Trib. Pop.” e chiar cel mai competent să judece, ci publicul serios. Polemica ce conține articolul nostru însă, este la „Metropole”, ale cărei „notițe” le-a publicat „Trib. Pop.” fără să le fi priceput. Iar acel om admitem că pôte fi bine informat despre unele fapte ale cercurilor politice din București, nu admitem însă că s'ar putea identifica cu „cercurile politice din București”.

În același număr polemizează „Tr. Pop.” cu „Tribuna” din Sibiu, tot pe acêsta temă, și dăce, că „notițele” amintite nu privesc renta școlilor din Brașov, ci alte școle, etc.

Nu vede „Tr. Pop.” că tot mai tare se încurcă? Cine a făcut cândva imputări guvernului român, și cu deosebire la noi, pentru-că nu dă „ajutôre” la „alte școli”?

Nu dăcem mai mult. Ci constatăm numai că „Trib. Pop.” prin faptele sale, recunôșce că nu scie distinge între lucrurile delicate și între cele sensaționale ce le publice.

Nu a priceput gravitatea corespondenței alarmătore din Brașov, care a provocat campania de partid în România pe tema școlilor noastre din Brașov.

Nu a priceput însemnătatea „notițelor” din București, pre cari le-a publicat în Nrul din 25 Sept. n.

Și așa se vede că nu pricepe nici ponderositatea celor scrise în Nrul 177 din 2 Oct. n. sub titlul „Ignoranța ori rea credință”.

După astfel de fapte, deși ea se consideră că ar fi un organ autoritativ, organul conducătorilor partidului național Nr. II, trebuie se o rugăm ca se nu se ocupe de cauze delicate, bisericesci și școlare, cum este cauza din cestiune, ci se le de pace se le pertracteze autoritățile noastre bisericesci pe calea sa, fără sgomot, în liniște.

Sunt anumite lucruri de cari nu este bine să se vorbească prea mult.

Bine ar fi decât și frații nostri din România ne-ar mai slăbi din dragoste, dar așa se vede, că ei, cu școla din Paris, — nu pot rămânea înderțul.

Au Francesii afacerea „Dreyfuss”, care nu mai dispare dela ordinea dălei, și-au făcut și ei „afacerea din Brașov” care neînterupt se agită.

Ne dore atitudinea acêsta, dar n'avem ce-i face.

Pactul cu Austria.

(=) Încercările între Austria și Ungaria pentru încheierea de nouă pactului economic, s'au reluat „pe cale parlamentară”. Că până unde o vor duce și la ce sfârșit vor scôte-o, nu e încă de prevădut. Acum numai atâta se vede, că și într-o parte și într-alta ômenii sunt moroși, încruntați, mai

pregătiți de războiu ca de încheierea unui pact pacinic.

In Austria.

Partidele politice parlamentare din Reichsrathul vinez, observă o ținută curiosă și periculôsă.

Ele, afară de o mică fracțiune schônerer-iană, s'au arătat aplicate a face posibilă discuția în parlamnt, dacă se va convoca de nou. Așa parlamentul central a și fost convocat la Viena pe 27 Sept. n.

Obstrucționistii din furtunosele sesiuni trecute, s'au lăpădat de arma distrugătore a obstrucției, și stau de vorbă asupra proiectelor guvernului, dar nu pentru-că ar dori să trecă odată peste încheierea pactului, ci numai pentru-ca cu mare majoritate să-l respingă! Ori un pact favorabil lor, dăce ele, ori nici un pact mai mult cu Ungaria!

Situația e atât de nesigură, rea chiar, că ministrul de comerț Barnreither, precum confirmau știrile dela 29 Sept., a făcut cunoscut conțelului Thun, că se retrage din ministeriu, pentru divergențe de păreri între el și ministrul-președinte precum și ceilalți colegi.

In Ungaria.

La noi, în Ungaria, partidul steagul, și Bánffy a fi luat angajament de urcare a cuotei și de cedare mai însemnată pe totă linia, după-ce a vădut, că Austriacilor puțin le pasă de tôte amenințările cu „independența” economică!

Stim că guvernul maghiar a pregătit chiar și un plan de dispoziții până în cele mai mici amănunte, ce au să se iee pentru ridicarea rampelor vamale spre hotarele Austriei, iar acum când ar avé ocaziune să o facă, — dă înderț. Ii par strugurii aceștia mult jinduiți, prea acri!..

Din cauza asta partidele opoziționale maghiare (care însă tôte la olaltă în fața partidului celui adunat cu 3 milioane, alui Bánffy, nimic nu însemnă),

FOIȚA.

Iubire mijlocită.

Lidia, frumoșica nevastă a D-rului Halm, măritată cu ceva mai mult ca de un an, stetea acum și se plictisea în micul ei salon. Avea un roman în mână, care însă nu-i prea stăpânea tôte atenția, căci era fôrte distrasă și nu cetea decât ici-colea câte un pasagiul. În sfârșit lăsă indiferentă cartea din mână și căscă, căscă și ofiă. Ah, de ar veni cineva, cugeta ea, care să mă scape de uritul acesta. Bărbatul ei era dus de câteva zile în afaceri, și acum și mica și drăgălașa ei locuință, care altădată îi procura atâta bucurie și mulțumire, îi părea golă și pustie...

Unde pot să-i fie prietenile cele bune, de nu o cercetază nici una?! Mai nainte, când Lidia era fată, îi veneau prea des, iar acum să pôtă ca și când ea n'ar fi fost nici odată! Ce rea, ce nemulțămitoare și ce nece dinciôsă e lumea, își cugeta Lidia.

Era de tot supărată pe ea. Iși uita însă că chiar ea sigură a fost, carea dela țiua cununii, preocupată numai de fericirea ei casnică, își neglija cu totul amicele — și acuma natural că seceera aceea ce a sămănat în uitarea ei fericită.

Deodată sună clopoțelul la pôtă. Lidia se ridică așteptând. Cine pôte să fie? Au! servitôrea deschidând. Indată după asta se au! la ușe sunatul încet al unei mâni delicate.

„Intră”.

O fată tineră și frumoșă intră cu ințală neastâmpărată.

„Bună ziua Lidio. Cred că nu te conturb”.

„Nici decum, Berta dragă. Mă plictisesc grozav și mă bucur din inimă de visita ta. Dar ce te aduce la mine așa pe neașteptate”.

Berta își depuse pălăria oftând, și cuprindând cu brațul gâtul amiceii sale, se așeză cu ea pe canapea.

„O, Lidio, un lucru mic m'a adus la tine. Aș dori să-mi dai sfat și mângăiere, căci așa nefericită ca acum nu m'am simțit nici odată”.

„Tocmai așa grozavă nu va fi nefericirea ta” dăse Lidia luând mâna pretinei într-ale sale și neteșindu-i-o cu bunăvoință. „Dar vorbește-mi copilă a durerii; descarcă-ți inimă!”

„Da, da, batjocorește numai” dăse Berta; cugetă-ți... părinții vreau să mă mărite!..

„Să te mărite? răspuse Lidia. Și asta o numești tu nefericire? Dar nefericirea asta

pe cei mai mulți îi ajunge în viață, și totuși fôrte puțini cred despre ea cum crezi tu.

„Da, însă părinții vreau să mă mărite cu un om care nici nu-l cunosc, nici nu l'am vădut nici când! Și tu știi că eu sunt contrară acelor partii de interes. Nu vreau să știu nimica de așa o iubire mijlocită”.

„Iubire mijlocită! Admirabil! De unde ai scos tu cuvântul acesta? Sigur vei fi frunzărit mult prin dicționare până l'ai aflat!..

„Ce-ți vine 'n minte!” răspuse Berta aproape supărată. „Cuvântul acesta îl am de aici!” — și arătă mândră cu degetul spre fruntea ei micuță încunjurată drăguț de bucle mici aurii. „Dar” dăse ea de nou „nu mă voiu mărita nici când după el pentru că-l urăsc, îl urăsc mult și nainte de a-l cunôște! În trei zile să ne fie fidațarea, fără să-mi fie prezentat ori să-l vîd macar! Nu este nici o schintee de poezie în istoria asta, numai cerenonie oficioasă și de interes prosaic! Ah mi se rupe inima când gîndesc ce romantic mi-am închipuit eu asta!... O partie cu gondola legănătoare..., peste noi un cer venețian, și luna cu lucirea ei blândă, melancolică”.

„Nar greși de ar rîde viitorul tîu mire auzindu-te vorbind astfel. Tu visezi de o fidațare în liber, pe lac și nu pe uscat, și

mai puțin într-un salon. Într'adevăr ai ajuns departe de idealismul.

„Ușor îți este să rîzi. Tu ești măritată și fericită!”

„Da, și totuși eu nu m'am fidațat cu Albert la rațele luni. Dar — nu a sunat afară? Seuză un moment. Pôte e un pacient și Albert nu-i acasă.

Drăguța batjocoritoare închise cu repejune ușa. În scurt timp apăru iară și zimbînd întrebă: „Folosit'ai absența mea spre a-ți mai micșora ideile romantice? Uite drăguță, în viața casnică trece curînd idealismul, de aceea îți dau sfat să încerci a te împreteni cu fiitorul tîu necunoscut. Iubirea va veni de sine”.

„Nu, iubirea trebuie să o am deja acum pentru el. Eu desconsider iubirea ce va veni mai târziu. Nu, nu, nu! Nu mă învoiesc nici când!”

„Dar spune-mi cine e nefericitul pe care îl urăști așa mult? și cum îl cheamă?”

„E așa un casier pe la o bancă — un anumit Fritz Preller. Ah ce urît îmi e numele acesta! Nici nu vreau să-l aud, și mai puțin să-l mai pronunț!..

„Fritz Preller?” întrebă Lidia atentă.

„Da” răspuse Berta. „Pôte îl cunosti?”

„Nu” dăse Lidia cercînd posibilă indiferență. Numele acesta îl aud pentru prima

